

RP 147/2020 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor och lag om upphävande av 9 b § och 10 § 4 mom. i lagen om ersättningar inom utrikesrepresentationen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor ändras. Genom de föreslagna ändringarna preciseras lagens tillämpningsområde och företräde, så att den även omfattar vissa av utrikesministeriets kostnader för hälso- och sjukvård.

Dessutom föreslås det att de bestämmelser i lagen om ersättningar inom utrikesrepresentationen som gäller ersättning för hälso- och sjukvård och hälso- och sjukvårdsresa för en tjänsteman och medföljande familjemedlemmar upphävs.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2021 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2021.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Nuläge och bedömning av nuläget.....	3
2 Målsättning	4
3 Propositionens konsekvenser.....	4
4 Beredningen av propositionen och remissvar	5
5 Specialmotivering.....	6
5.1 Lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor.....	6
5.2 Lagen om upphävande av 9 b § och 10 § 4 mom. i lagen om ersättningar inom utrikesrepresentationen	8
6 Bestämmelser på lägre nivå än lag	8
7 Ikraftträdande.....	9
LAGFÖRSLAG	10
Lag om ändring av lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor.....	10
Lag om upphävande av 9 b § och 10 § 4 mom. i lagen om ersättningar inom utrikesrepresentationen	14
BILAGOR.....	15
PARALLELLEXT	15
Lag om ändring av lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor.....	15
FÖRORDNINGSGUTKAST	20
Utrikesministeriets förordning om upphävande av 6 a kap. och 18 a § i utrikesministeriets förordning om ersättningar inom utrikesrepresentationen.....	20

MOTIVERING

1 Nuläge och bedömning av nuläget

Lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor (530/2017) trädde i kraft den 1 januari 2018. Genom lagen ändrades praxis för utlandsreseförsäkringar för statens tjänstemän och arbetstagare genom att användningen av försäkringar som tillhandahålls av privata försäkringsbolag slopades och skadeståndsansvaret överfördes på staten som en del av Statskontorets ersättningsverksamhet.

Lagen tillämpas både på personer som står i anställningsförhållande till staten och på deras medföljande familjemedlemmar. Dessutom omfattas en person som på inbjudan av en statlig myndighet utför ett uppdrag i Finland eller utomlands av partiellt skydd, om inte personen har rätt till ersättning för samma skada med stöd av någon annan lag, en försäkring eller ett avtal. Med stöd av lagen betalas ersättning för sjukdom under resa och reseolycksfall. Den som befinner sig på en resa som är längre än tre månader kan få ersättning för kostnaderna för hälso- och sjukvård. Statens reseskadeskydd täcker också vissa andra skador som inträffat under resan, såsom resgodsskador. De stöd- och rådgivningstjänster dygnet runt som ingår i statens reseskadeskydd har skaffats av en utomstående tjänsteproducent.

Lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor tillämpas inte på skador för vilka den skadelidande har rätt att få ersättning med stöd av lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag (1522/2016). Från den ersättning som betalas ut med stöd av lagen avräknas den ersättning som den skadelidande har rätt till med stöd av 9 b § i lagen om ersättningar inom utrikesrepresentationen (596/2006). Såväl 2018 som 2019 framställdes ca 440 ersättningsanspråk hos Statskontoret. År 2018 betalades det ut ca 180 000 euro i ersättningar. År 2019 steg beloppet av de ersättningar som betalades till 275 000 euro.

I lagen om ersättningar inom utrikesrepresentationen föreskrivs det om ersättningar som för täckande av särskilda utgifter på grund av utomlands utfört arbete och lokala förhållanden betalas till sådana tjänstemän inom utrikesförvaltningen som har förordnats till utrikesrepresentationen. Beslut om beviljande av ersättningar fattas av utrikesministeriet, om inte beskickningen genom förordning har getts beslutanderätt.

Statens övriga ämbetsverk har genom hänvisningsbestämmelser i sin egen lagstiftning kunnat ta i bruk ersättningen för hälso- och sjukvård.

I 9 b § föreskrivs det om en tjänstemans rätt att få ersättning för skäligen kostnader för sin egen och medföljande familjemedlemmars hälso- och sjukvård i stationeringslandet. Den ersättning som betalas preciseras i 6 a kap. i utrikesministeriets förordning om ersättningar inom utrikesrepresentationen (1048/2010). De kostnader som ersätts motsvarar i huvudsak de kostnader som ersätts för sjukdom under resa, reseolycksfall och hälso- och sjukvård med stöd av lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor. År 2018 uppgick de ersättningar för hälso- och sjukvård som utrikesministeriet betalade till ca 400 000 euro för sammanlagt 1 200 ansökningar och år 2019 till ca 380 000 euro för sammanlagt 1 250 ansökningar.

Efter ikraftträdandet av lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor har de tjänstemän som förordnats till en beskickning utomlands samt deras familjemedlemmar omfattats av två olika ersättningsystem. När det gäller vistelse i destinationslandet beror det gällande skyddet på om personen har rätt till ersättning för kostnader eller skador med stöd av lagen om ersättningar inom utrikesrepresentationen. Om personen inte har rätt till ersättning eller om det är

fråga om en resa utanför destinationslandet, bestäms ersättningarna för utrikesrepresentationens tjänstemän och deras familjemedlemmar med stöd av lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor.

De delvis överlappande systemen orsakar tidvis oklarhet om vilken myndighet som är ersättningskyldig i respektive fall. Utrikesrepresentationens tjänstemän och deras medföljande familjemedlemmar har en sämre ställning än andra tjänstemän på statlig tjänsteresa samt utsända tjänstemän och deras medföljande familjemedlemmar till den del som de under sin vistelse i destinationslandet inte har tillgång till sådan stöd- och rådgivningstjänst dygnet runt som hör till statens reseskadeskydd. Det är motiverat att ändra lagen också för att behandlingen av ärenden som gäller ersättningar för hälso- och sjukvård inte hör till utrikesministeriets kärnuppgifter och därför bättre lämpar sig för Statskontoret.

På basis av de erfarenheter som gjorts under giltighetstiden för lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor har det också framkommit vissa andra utvecklingsbehov. Skador som inträffat i en riskfylld idrottsgren eller inom tävlingsidrott och professionell idrott är i regel inte ersättningsgilla i privata reseförsäkringar, men en motsvarande begränsning ingår inte i den lag som ändras. Det kan också anses motiverat att en bostad som en statstjänsteman använder som sitt hem försäkras med en ändamålsenlig försäkring med tanke på skador också när boendet sker någon annanstans än i hemlandet.

2 Målsättning

Syftet med propositionen är att förtydliga ersättningsansvaret och försätta tjänstemännen inom utrikesrepresentationen och deras medföljande familjemedlemmar i samma ställning som andra tjänstemän som är på statlig tjänsteresa och utsända tjänstemän och deras medföljande familjemedlemmar. Målen uppnås genom att överlappningarna mellan Statskontorets och utrikesministeriets ersättningsystem elimineras så att Statskontorets reseskadeersättningstjänster utvidgas till att omfatta vissa av utrikesministeriets hälso- och sjukvårdskostnader.

3 Propositionens konsekvenser

Överföringen av behandlingen av ersättningarna för hälso- och sjukvård inom utrikesrepresentationen till Statskontoret har inga konsekvenser för statens ersättningsutgifter och inte heller för de totala kostnaderna. Ändringen förutsätter dock att det anslag på ca 300 000 euro som används för ersättningar samt omkostnaderna motsvarande löneutgifterna för två årsverken överförs till Statskontorets budget. Motsvarande avdrag görs i utrikesministeriets huvudtitel och i Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning.

Ändringen ökar kostnaderna för anskaffning av stöd- och rådgivningstjänster dygnet runt, eftersom överföringen av hälso- och sjukvården för de tjänstemän inom utrikesförvaltningen som förordnats till utrikesrepresentationen och deras familjemedlemmar i sin helhet till statens reseskadeskydd innebär en betydande ökning av antalet personer som använder stöd- och rådgivningstjänsterna. Antalet användare påverkar i sin tur priset på den tjänst som anskaffas. Samtidigt försätts de tjänstemän som förordnats till utrikesrepresentationen och deras medföljande familjemedlemmar i en jämlik ställning jämfört med andra tjänstemän när resestödjtjänsten dygnet runt står till deras förfogande också i destinationslandet.

Propositionen har inga miljörelaterade eller språkliga konsekvenser eller konsekvenser för medborgarnas ställning, jämlikheten, jämställdheten mellan män och kvinnor eller kommunernas ekonomi.

4 Beredningen av propositionen och remissvar

Propositionen har beretts vid finansministeriet i samarbete med Statskontoret. I beredningsskedet hördes utrikesministeriet. Finansministeriet begärde utlåtanden om lagen om ändring av lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor samt lagen om upphävande av 9 b § och 10 § 4 mom. i lagen om ersättningar inom utrikesrepresentationen. Utlåtandena begärdes via utlåtandetjänsten och remisstiden var 2 juli–31 augusti 2020. Begäran om utlåtande skickades ytterligare separat till följande instanser:

Ministerierna

finansministeriet/Budgetavdelningen

finansministeriet/Utvecklings- och förvaltningsfunktionen

Statskontoret

Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning (Palkeet)

Statens revisionsverk

Sammandrag över utlåtandena

Det gavs åtta utlåtanden. Följande instanser lämnade utlåtande: utrikesministeriet, försvarsministeriet, arbets- och näringsministeriet, kommunikationsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, Statskontoret, Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning och finansministeriets budgetavdelning.

Alla som lämnade utlåtande ansåg att de föreslagna ändringarna är värda att understöda och motiverade.

Utrikesministeriet konstaterade i sitt utlåtande att största delen av beskickningarnas praktikanter omfattas av Finlands sociala trygghet och/eller kommer från Finland, men att gruppen är brokig. Detta bör beaktas i propositionen, om ändringen inte är avsedd att omfatta alla praktikanter vid beskickningarna. Utrikesministeriet bad också att man på behövliga sätt beaktar att praktiken vid beskickningen inte sker som tjänsteresa eller på basis av ett förordnande till ett uppdrag. Dessutom föreslog utrikesministeriet att reseskadeskyddet ska omfatta tjänsteresor för lokalt anställda även i stationeringslandet.

I fråga om utrikesministeriets utlåtande konstateras det i motiveringen till 1 § i lagförslaget att lagens tillämpningsområde i fortsättningen också omfattar personer som avlägger praktik vid statliga förvaltningsmyndigheter samt personer som reser utomlands med en statlig myndighets reseförordnande eller något annat uppdrag. Avsikten är inte att lagförslaget ska gälla tjänsteresor för lokalt anställda i stationeringslandet.

Statskontoret föreslog i sitt utlåtande att det till lagutkastet fogas en övergångsbestämmelse enligt vilken de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av lagen ska tillämpas på en skada eller en kostnad som har inträffat eller orsakats före ikraftträdandet. Det föreslogs dock att bestämmelsen om slopande av företräde för ersättningar inom utrikesrepresentationen ska träda i kraft retroaktivt så att alla ersättningsanspråk som framställs efter lagens ikraftträdande kan behandlas och avgöras vid Statskontoret.

Finansministeriet anser att den ändring som Statskontoret föreslår inte förutsätter några ändringar i den föreslagna lagen. Lagförslaget och motiveringen till det innehåller klara grunder för klarläggande av vilken myndighet som är behörig.

Finansministeriets budgetavdelning föreslog att de nyaste uppskattningarna av reseersättningar ska användas i utkastet till proposition. Dessutom föreslog budgetavdelningen att det vore bra att presentera en uppskattning av ökningen av antalet användare av stöd- och rådgivningstjänster.

Som grund för lagförslaget har i fråga om beloppet av reseskadeersättningar använts de nyaste siffrorna från 2018 och 2019. Siffrorna för 2020 finns ännu inte tillgängliga och å andra sidan är det sannolikt att de kommer att vara exceptionella på grund av coronaepidemin. När det gäller användningen av stöd- och rådgivningstjänster har antalet användare inte någon direkt inverkan på kostnaderna. Kostnaderna består i huvudsak av en fast grundavgift och användarantalets inverkan på priset kan bedömas när lagen har varit i kraft ett år.

5 Specialmotivering

5.1 Lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor

1 §. Tillämpningsområde. Bestämmelsen i 1 § 1 mom. om lagens tillämpningsområde preciseras i fråga om från Finland till utlandet utsända tjänstemän. Utsända tjänstemän och deras medföljande familjemedlemmar ska omfattas av lagens tillämpningsområde under hela den tid utlandsuppdraget varar. Dessutom utvidgas den personkrets som lagens tillämpningsområde omfattar så att tillämpningsområdet i fortsättningen också omfattar personer som avlägger praktik vid statliga förvaltningsmyndigheter samt personer som reser utomlands med en statlig myndighets reseförordnande eller något annat uppdrag.

Praktikanterna står vanligen i anställningsförhållande till staten åtminstone under en del av sin praktikperiod. Under ett anställningsförhållande svarar Statskontoret för praktikanternas lagstadgade olycksfallsskydd, medan de under sådan oavlönad praktik som ingår i deras läroplan omfattas av den lagstadgade olycksfallsförsäkring som läroanstalten tecknat. Det är ändamålsenligt att staten sörjer för praktikanternas reseförsäkring utomlands också för den tid som praktikantens arbetsinsats är vederlagsfri för staten. På detta sätt säkerställs ett enhetligt försäkringsskydd för hela praktikperioden i stället för att det krävs att den som fullgör praktik utomlands tecknar en privat reseförsäkring för en del av sin restid.

Personer som reser utomlands på uppdrag av en statlig myndighet är bland annat personer som reser som medlemmar i statens delegationer och som inte står i anställningsförhållande till staten. Uppdraget motsvarar i praktiken ett reseförordnande som ges en tjänsteman.

2 §. Begränsningar av tillämpningsområdet. Till begränsningarna i lagens tillämpningsområde i 1 mom. fogas skador som ersätts med stöd av lagstiftningen om olycksfall för studerande. Begränsningen överensstämmer med huvudregeln enligt vilken ersättning betalas för skadefall som inträffat på fritiden.

Som ett nytt 3 mom. tas det in en uttrycklig bestämmelse i lagen om att skada som orsakats staten inte ersätts med stöd av lagen. Avsaknaden av en sådan bestämmelse har lett till ovisshet om huruvida en statlig myndighet har rätt till ersättning för de kostnader som föranleds av att resor ställs in eller skjuts upp.

3 §. Definitioner. Enligt 1 § i lagen om statsrådet (837/2017) har utrikesministeriets finskspråkiga namn ändrats från ulkoasiainministeriö till ulkoministeriö. I 3 § 1 mom. 2 punkten i lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor uppdateras utrikesministeriets finskspråkiga namn så att det motsvarar ministeriets nuvarande namn. Begreppet område med hög säkerhetsrisk i samma punkt preciseras så att det av bestämmelsens ordalydelse tydligare än tidigare framgår att det avser resemeddelandenas två högsta säkerhetsnivåer. Dessutom preciseras definitionen av medföljande familjemedlem så att det till 3 § 1 mom. 6 punkten fogas en tidsgräns för en familjemedlems oavbrutna frånvaro från destinationslandet. En familjemedlems resa anses ha upphört när han eller hon utan avbrott har varit borta från destinationsorten i mer än tre månader.

4 §. Skada som ersätts. Hänvisningen i 3 mom. till 9 b § i lagen om ersättningar inom utrikesrepresentationen ska upphävas. I fortsättningen ska också reseolycksfall samt kostnader för hälso- och sjukvård som orsakats en tjänsteman inom utrikesförvaltningen som förordnats till utrikesrepresentationen ersättas med stöd av lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor.

5 §. Skador som uppkommit vid riskfyllda aktiviteter. Skador som uppkommit vid utövning av riskfyllda idrottsgrenar eller aktiviteter ska inte längre ersättas med statliga medel. Ersättning ska inte heller betalas för skada som orsakats en myndig vid utövning av tävlingsidrott eller för skada som orsakats vid utövning av professionell idrott. Idrotten anses vara tävlingsidrott när den är förenad med tävling, match eller något annat idrottsevenemang där arrangören förutsätter att deltagarna har licens, spelpass eller motsvarande eller att en ansvarsfriklausul undertecknas. Som professionell idrott betraktas idrott där idrottsutövaren får skattepliktig lön för idrotten. Genom ändringen fås försäkringsskyddet för den som är på statlig tjänsteresa att motsvara allmän praxis, enligt vilken reseförsäkringsskyddet endast gäller utövande av idrott för att upprätthålla konditionen.

6 §. Sjukdom under resa. Paragrafen preciseras så att bestämmelsen också gäller utsända tjänstemän.

7 §. Reseolycksfall. Paragrafens 1 mom. preciseras så att bestämmelsen också gäller utsända tjänstemän.

12 §. Hälso- och sjukvård. Paragrafens 1 mom. preciseras så att bestämmelsen också gäller utsända tjänstemän.

Till paragrafen fogas ett nytt 4 mom. enligt vilket det av särskilda skäl är möjligt att få ersättning för hälso- och sjukvård också när det är mest ändamålsenligt att ordna vården utanför destinationsorten t.ex. på grund av de lokala förhållandena i landet. Bestämmelsen gör det möjligt att ordna hälso- och sjukvård också i Finland eller från Finland genom hälso- och sjukvårdens distanstjänster. Resekostnaderna ersätts enligt statens resereglemente. Vid över 20 timmars flygresor uppkommer dessutom rätt till ersättning för inkvarteringskostnaderna för en övernattning under resan. Som resekostnader ersätts inte kostnader för boende i hemlandet.

13 §. Resgodsskada. Paragrafens 1 mom. preciseras så att bestämmelsen också gäller utsända tjänstemän. I 1 mom. skrivs dessutom in den praxis enligt vilken resenären är skyldig att i första hand kräva ersättning av transportföretaget för resgod som försvunnit eller skadats under resan. Enligt konventionen om vissa enhetliga regler för internationella lufttransporter (Montrealkonventionen, FördrS 76/2004) har en flygpassagerare i princip rätt till ersättning som flygbolaget betalar när bagaget försenas, försvinner eller skadas under transporten.

14 §. Reseansvarsskada. Ersättningen för reseansvarsskador begränsas genom att ersättning inte betalas för skada på en lägenhet eller fastighet som den som orsakat skadan använder som bostad

eller på lösöre som hör till bostaden. Också i fråga om bostaden och det lösöre som hör till den kan det i regel förutsättas att man har förberett sig på skador genom en ändamålsenlig försäkring.

15 §. Rättegångskostnader. Paragrafen om rättegångskostnader preciseras så att det av dess ordalydelse tydligare framgår att i fråga om de ansvarsskador som det föreskrivs om ersättning för i 14 § kan rättegångskostnader ersättas endast när det är fråga om en skada som det med stöd av den lag som ändras föreskrivs att ska ersättas. Ersättning för rättegångskostnader betalas alltså inte när skadan har orsakats i en funktion eller under förhållanden som har lämnats utanför ersättningen för reseansvarsskador.

21 §. Statskontorets rätt att anvisa vårdenhet. Till paragrafen fogas nya 2 och 3 mom. I 2 mom. begränsas den skadelidandes rätt till ersättning för kostnader som uppkommit utomlands när det är mest ändamålsenligt att vården ordnas i Finland eller någon annanstans utanför destinationslandet. Det kan vara motiverat att ordna vård utanför destinationslandet t.ex. på grund av de lokala förhållandena. Det kan anses motiverat att ordna vården i Finland bl.a. när behandlingen av en sjukdom enligt läkares bedömning skulle orsaka betydande långvarig frånvaro från arbetsuppgifterna och när kostnaderna för hälso- och sjukvård utomlands skulle vara avsevärt höga. Vid prövningen beaktas också arbetsgivarmyndighetens syn på frånvarons inverkan på skötseln av tjänstemannens arbetsuppgifter. Om en person stannar kvar i destinationslandet för att vårda sin sjukdom, ersätts kostnaderna endast fram till den tidpunkt då personens vård skulle ha kunnat ordnas på den vårdenhet som Statskontoret anvisat med beaktande av den behandlande läkares utlåtande. Bestämmelsen motsvarar 9 b § 3 mom. i lagen om ersättningar inom utrikesrepresentationen, som föreslås bli upphävd.

Enligt 3 mom. ska den som är i behov av icke-brådskande vård hos Statskontoret ansöka om förhandsavgörande om huruvida kostnaderna för vården är ersättningsbara. Bestämmelsen gör det i praktiken möjligt för Statskontoret att hänvisa en person som är i behov av icke-brådskande vård till den vårdenhet som Statskontoret valt. Ett förhandsavgörande ska krävas endast om de förväntade kostnaderna för vården är betydande. Kostnaderna kan anses vara betydande om de överstiger 1 000 euro.

21 a §. Vård som ges i Finland. Till lagen fogas en ny 21 a §, genom vilken den skadelidandes rätt att få ersättning för vård som getts i Finland begränsas till klientavgiften enligt klientavgiftslagen. Vård som getts av en privat hälsovårdsproducent kan dock ersättas i enlighet med de faktiska kostnaderna bl.a. när personens vistelse i Finland är kortvarig och det inte är möjligt att få vård inom den offentliga hälso- och sjukvården inom den tid som står till förfogande.

5.2 Lagen om upphävande av 9 b § och 10 § 4 mom. i lagen om ersättningar inom utrikesrepresentationen

1 §. I paragrafen upphävs 9 b § och 10 § 4 mom. i lagen om ersättningar inom utrikesrepresentationen, som står i strid med de bestämmelser som föreslås i lagen om ändring av lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor.

2 §. I paragrafen föreslås bestämmelser om lagens ikraftträdande.

6 Bestämmelser på lägre nivå än lag

På grund av förslaget bör 6 a kap. och 18 a § i utrikesministeriets förordning om ersättningar inom utrikesrepresentationen upphävas, så att förordningens bestämmelser inte står i strid med bestämmelserna i förslaget.

7 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor (530/2017) 4 § 3 mom.,
ändras 1 § 1 mom., 2 § 1 mom., 3 § 2 och 6 punkten, 5 § 1 mom., 6 §, 7 § 1 mom., 12 § 1
mom., 13 § 1 mom., 14 § 2 mom. och 15 § samt
fogas till 2 § ett nytt 3 mom., till 12 § ett nytt 4 mom., till 21 § nya 2 och 3 mom. samt till la-
gen en ny 21 a § som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Skada som tillfogats en statstjänsteman och medföljande familjemedlemmar på en utrikes tjänsteresa eller under vistelse utomlands som utsänd arbetstagare ersätts i enlighet med denna lag. Det som i denna lag föreskrivs om tjänstemän gäller också republikens president och medlemmarna av statsrådet, personer som står i arbetsavtalsförhållande till staten, personer som avlägger praktik vid en statlig myndighet samt andra personer som på uppdrag av en statlig myndighet reser utomlands.

2 §

Begränsningar av tillämpningsområdet

Denna lag ska, med undantag för 11 §, inte tillämpas på sådan personskada för vilken en tjänsteman, en medföljande familjemedlem eller en inbjuden person har rätt till ersättning med stöd av lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) eller lagen om ersättning för skada eller sjukdom som har uppkommit under studierelaterade förhållanden som är jämfällbara med arbete (460/2015).

Med stöd av denna lag ersätts inte skada som orsakats staten.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

2) *område med hög säkerhetsrisk* ett område som utrikesministeriet helt avråder människor från att resa till eller som det rekommenderar människor att lämna samt Antarktis och den nordliga polarisen,

6) *medföljande familjemedlem* make och barn som bor på destinationsorten i samma hushåll som tjänstemannen i minst sex månader och som inte lämnar destinationsorten för en längre tid än tre månader,

5 §

Skador som uppkommit vid riskfyllda aktiviteter

Skador som uppkommit vid utövning av riskfyllda idrottsgrenar eller aktiviteter eller vid utövning av tävlingsidrott eller professionell idrott ersätts inte. Som tävlingsidrott betraktas dock inte under 18-åriga personers deltagande i verksamhet som ordnas av en skola eller en idrottsförening.

6 §

Sjukdom under resa

Som sjukdom under resa betraktas en sjukdom som enligt en medicinsk bedömning har brutit ut under resan eller utlandsvistelsen. En tandsjukdom betraktas dock inte som sjukdom under resa.

Som sjukdom under resa betraktas även det att ett lyte, en skada eller en sjukdom som personen haft redan före resan eller utlandsvistelsen oväntat förvärras under resan eller utlandsvistelsen.

7 §

Reseolycksfall

Ett reseolycksfall är en plötslig, oförutsedd händelse som under resan eller utlandsvistelsen orsakats av en yttre faktor och leder till en skada eller en sjukdom hos tjänstemannen eller en medföljande familjemedlem.

12 §

Hälso- och sjukvård

Tjänstemän och medföljande familjemedlemmar har rätt att få ersättning för de skäligena kostnader för hälso- och sjukvård som de har i destinationslandet, om utrikesresan eller utlandsvistelsen är avsedd att vara längre tid än tre månader.

Av särskilda skäl kan även skäligena kostnader för hälso- och sjukvård utanför destinationslandet ersättas. Den som är i behov av vård har då rätt att få ersättning för skäligena resekostnader för uppsökande av vård.

13 §

Resgodsskada

RP 147/2020 rd

För plötslig och oförutsedd skada på resgods under en resa eller utlandsvistelse betalas en ersättning på högst 3 000 euro per skada. Det belopp som den sökande har rätt att få av transportföretaget eller från företagets försäkring dras av från ersättningen. När det gäller skada som drabbat ett djur ersätts endast veterinärkostnader för ett djur som är nödvändigt för att tjänstemannen ska kunna sköta sina tjänsteåligganden eller kostnaderna för anskaffning av ett nytt sådant djur, dock högst 2 000 euro.

14 §

Resansvarsskada

Ersättning betalas dock inte för skada som orsakats av användning av ett motorfordon eller en motordriven anordning i trafik, användning av ett fartyg, en motordriven båt eller en vattenskooter eller för skada som tillfogats någon utomstående vid sådan aktivitet som avses i 5 §. Ersättning betalas inte heller för skada på egendom som tillhör en person som bor i samma hushåll som den som orsakat skadan eller på egendom som den som orsakat skadan äger tillsammans med den skadelidande. Ersättning betalas inte heller för skada på en lägenhet eller fastighet som den som orsakat skadan använder som bostad eller på lösöre som hör till bostaden.

15 §

Rättegångskostnader

Ersättning betalas för en tjänstemans och medföljande familjemedlemmars skäliga och behövliga utrednings- och rättegångskostnader för handläggningen av ett brottmål och utredningen av ersättningsansvar för skada som ska ersättas enligt 14 §. Tjänstemannens rättegångskostnader ersätts också om utredningen av ersättningsansvaret eller något annat ansvar har samband med fullgörandet av tjänstemannens tjänsteuppdrag.

21 §

Statskontorets rätt att anvisa vårdenhet

Om hälso- och sjukvården kan ordnas mest ändamålsenligt i Finland eller någon annanstans utanför destinationsorten, betalas ersättning endast för de kostnader som uppkommit i destinationslandet som uppkommit under den tid då ordnande av vård i destinationslandet måste anses ha varit motiverat. Vid bedömningen av när ordnande av vården i destinationslandet måste anses ha varit motiverat ska skadans eller sjukdomens art och totalkostnaderna för vården beaktas.

Om de förväntade kostnaderna för vården är betydande ska den som är i behov av icke-bråds-kande vård innan vården inleds be Statskontoret om ett förhandsavgörande om huruvida kostnaderna är ersättningsbara.

21 a §

Vård som ges i Finland

RP 147/2020 rd

För vård som utan särskilda skäl ges i Finland ersätts ett belopp som den som är berättigad till ersättning enligt lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992) högst hade varit tvungen att betala för motsvarande vård inom den offentliga hälso- och sjukvården.

Denna lag träder i kraft den 20 _____.

På ersättningsärenden som blivit anhängiga före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

2.

Lag

om upphävande av 9 b § och 10 § 4 mom. i lagen om ersättningar inom utrikesrepresentationen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs 9 b § och 10 § 4 mom. i lagen om ersättningar inom utrikesrepresentationen (596/2006), sådana de lyder, 9 b § i lagarna 382/2014 och 826/2017 samt 10 § 4 mom. i lag 826/2017.

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 5 oktober 2020

Statsminister

Sanna Marin

Kommunminister Sirpa Paatero

1.

Lag

om ändring av lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om skadeersättningar vid statliga tjänsteresor (530/2017) 4 § 3 mom.
ändras 1 § 1 mom., 2 § 1 mom., 3 § 2 och 6 punkten, 5 § 1 mom., 6 §, 7 § 1 mom., 12 § 1 mom., 13 § 1 mom., 14 § 2 mom. och 15 § samt
fogas till 2 § ett nytt 3 mom., till 12 § ett nytt 4 mom., till 21 § nya 2 och 3 mom. samt till lagen en ny 21 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

1 §

Tillämpningsområde

Tillämpningsområde

Skada som tillfogats en statstjänsteman och medföljande familjemedlemmar på en utrikes tjänsteresa ersätts i enlighet med denna lag. Det som i denna lag föreskrivs om tjänstemän gäller också republikens president och medlemmarna av statsrådet samt personer som står i arbetsavtalsförhållande till staten.

Skada som tillfogats en statstjänsteman och medföljande familjemedlemmar på en utrikes tjänsteresa *eller under vistelse utomlands som utsänd arbetstagare* ersätts i enlighet med denna lag. Det som i denna lag föreskrivs om tjänstemän gäller också republikens president och medlemmarna av statsrådet, *personer som står i arbetsavtalsförhållande till staten, personer som avlägger praktik vid en statlig myndighet samt andra personer som på uppdrag av en statlig myndighet reser utomlands.*

2 §

2 §

Begränsningar av tillämpningsområdet

Begränsningar av tillämpningsområdet

Denna lag ska, med undantag för 11 §, inte tillämpas på sådan personskada för vilken en tjänsteman, en medföljande familjemedlem eller en inbjuden person har rätt till ersättning med stöd av lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015).

Denna lag ska, med undantag för 11 §, inte tillämpas på sådan personskada för vilken en tjänsteman, en medföljande familjemedlem eller en inbjuden person har rätt till ersättning med stöd av lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) *eller lagen om ersättning för skada eller sjukdom som har uppkommit under studierelaterade förhållanden som är jämförbara med arbete (460/2015).*

Gällande lydelse

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

2) område med hög säkerhetsrisk ett område dit utrikesministeriet avråder människor från att resa eller som det rekommenderar människor att lämna samt Antarktis och den nordliga polarisen,

6) medföljande familjemedlem make och barn som bor på destinationsorten i samma hushåll som tjänstemannen i minst sex månader,

4 §

Skada som ersätts

Från den ersättning som betalas ut med stöd av denna lag avräknas den ersättning som tjänstemannen eller en medföljande familjemedlem har rätt till med stöd av 9 b § i lagen om ersättningar inom utrikesrepresentationen (596/2006).

5 §

Skador som uppkommit vid riskfyllda aktiviteter

När det gäller skada som uppkommit vid utövning av riskfyllda idrottsgrenar eller aktiviteter ersätts endast de kostnader som ersätts enligt 8 § och de kostnader som ersätts och det begravningsbidrag som betalas enligt 10 § 1 mom., om inte tjänstemannens arbetsuppgifter har krävt deltagande i den riskfyllda grenen eller aktiviteten.

Föreslagen lydelse

Med stöd av denna lag ersätts inte skada som orsakats staten.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

2) *område med hög säkerhetsrisk ett område som utrikesministeriet helt avråder människor från att resa till* eller som det rekommenderar människor att lämna samt Antarktis och den nordliga polarisen,

6) medföljande familjemedlem make och barn som bor på destinationsorten i samma hushåll som tjänstemannen i minst sex månader *och som inte lämnar destinationsorten för en längre tid än tre månader,*

4 §

Skada som ersätts

(upphävs)

5 §

Skador som uppkommit vid riskfyllda aktiviteter

Skador som uppkommit vid utövning av riskfyllda idrottsgrenar eller aktiviteter *eller vid utövning av tävlingsidrott eller professionell idrott ersätts inte. Som tävlingsidrott betraktas dock inte under 18-åriga personers deltagande i verksamhet som ordnas av en skola eller en idrottsförening.*

Gällande lydelse

6 §

Sjukdom under resa

Som sjukdom under resa betraktas en sjukdom som enligt en medicinsk bedömning har brutit ut under resan. En tandsjukdom betraktas dock inte som sjukdom under resa.

Som sjukdom under resa betraktas även det att ett lyte, en skada eller en sjukdom som personen haft redan före resan oväntat förvärras under resan.

7 §

Reseolycksfall

Ett reseolycksfall är en plötslig, oförutsedd händelse som under resan orsakats av en yttre faktor och leder till en skada eller en sjukdom hos tjänstemannen eller en medföljande familjemedlem.

12 §

Hälso- och sjukvård

Tjänstemän och medföljande familjemedlemmar har rätt att få ersättning för de skäligen kostnader för hälso- och sjukvård som de har i destinationslandet, om utrikesresan är avsedd att vara längre tid än tre månader.

13 §

Resgodsskada

Föreslagen lydelse

6 §

Sjukdom under resa

Som sjukdom under resa betraktas en sjukdom som enligt en medicinsk bedömning har brutit ut under resan *eller utlandsvistelsen*. En tandsjukdom betraktas dock inte som sjukdom under resa.

Som sjukdom under resa betraktas även det att ett lyte, en skada eller en sjukdom som personen haft redan före resan *eller utlandsvistelsen* oväntat förvärras under resan *eller utlandsvistelsen*.

7 §

Reseolycksfall

Ett reseolycksfall är en plötslig, oförutsedd händelse som under resan *eller utlandsvistelsen* orsakats av en yttre faktor och leder till en skada eller en sjukdom hos tjänstemannen eller en medföljande familjemedlem.

12 §

Hälso- och sjukvård

Tjänstemän och medföljande familjemedlemmar har rätt att få ersättning för de skäligen kostnader för hälso- och sjukvård som de har i destinationslandet, om utrikesresan *eller utlandsvistelsen* är avsedd att vara längre tid än tre månader.

Av särskilda skäl kan även skäligen kostnader för hälso- och sjukvård utanför destinationslandet ersättas. Den som är i behov av vård har då rätt att få ersättning för skäligen resekostnader för uppsökande av vård.

13 §

Resgodsskada

Gällande lydelse

För plötslig och oförutsedd skada på resgods under en resa betalas en ersättning på högst 3 000 euro per skada. När det gäller skada som drabbat ett djur ersätts endast veterinärkostnader för ett djur som är nödvändigt för att tjänstemannen ska kunna sköta sina tjänsteåligganden eller kostnaderna för anskaffning av ett nytt djur, dock högst 2 000 euro.

14 §

Reseansvarsskada

Ersättning betalas dock inte för skada som orsakats av användning av ett motorfordon eller en motordriven anordning i trafik, användning av ett fartyg, en motordriven båt eller en vattenskoter eller för skada som tillfogats någon utomstående vid sådan aktivitet som avses i 5 §. Ersättning betalas inte heller för skada på egendom som tillhör en person som bor i samma hushåll som den som orsakat skadan eller på egendom som den som orsakat skadan äger tillsammans med den skadelidande.

15 §

Rättegångskostnader

Ersättning betalas för en tjänstemans och medföljande familjemedlemmars skäligen och behövliga utrednings- och rättegångskostnader för handläggningen av ett brottmål och utredningen av ersättningsansvaret enligt 14 §. Tjänstemannens rättegångskostnader er-

Föreslagen lydelse

För plötslig och oförutsedd skada på resgods under en resa *eller utlandsvistelse* betalas en ersättning på högst 3 000 euro per skada. *Det belopp som den sökande har rätt att få av transportföretaget eller från företagets försäkring dras av från ersättningen.* När det gäller skada som drabbat ett djur ersätts endast veterinärkostnader för ett djur som är nödvändigt för att tjänstemannen ska kunna sköta sina tjänsteåligganden eller kostnaderna för anskaffning av ett nytt *sådant* djur, dock högst 2 000 euro.

14 §

Reseansvarsskada

Ersättning betalas dock inte för skada som orsakats av användning av ett motorfordon eller en motordriven anordning i trafik, användning av ett fartyg, en motordriven båt eller en vattenskoter eller för skada som tillfogats någon utomstående vid sådan aktivitet som avses i 5 §. Ersättning betalas inte heller för skada på egendom som tillhör en person som bor i samma hushåll som den som orsakat skadan eller på egendom som den som orsakat skadan äger tillsammans med den skadelidande.

Ersättning betalas inte heller för skada på en lägenhet eller fastighet som den som orsakat skadan använder som bostad eller på lösöre som hör till bostaden.

15 §

Rättegångskostnader

Ersättning betalas för en tjänstemans och medföljande familjemedlemmars skäligen och behövliga utrednings- och rättegångskostnader för handläggningen av ett brottmål och utredningen av ersättningsansvaret *för skada som ska ersättas* enligt 14 §. Tjänstemannens rät-

Gällande lydelse

sätts också om utredningen av ersättningsansvaret eller något annat ansvar har samband med fullgörandet av tjänstemannens tjänsteuppdrag.

21 §

Statskontorets rätt att anvisa vårdenhet

Föreslagen lydelse

tegångskostnader ersätts också om utredningen av ersättningsansvaret eller något annat ansvar har samband med fullgörandet av tjänstemannens tjänsteuppdrag.

21 §

Statskontorets rätt att anvisa vårdenhet

Om hälso- och sjukvården kan ordnas mest ändamålsenligt i Finland eller någon annanstans utanför destinationsorten, betalas ersättning endast för de kostnader som uppkommit i destinationslandet som uppkommit under den tid då ordnande av vård i destinationslandet måste anses ha varit motiverat. Vid bedömningen av när ordnande av vården i destinationslandet måste anses ha varit motiverat ska skadans eller sjukdomens art och totalkostnaderna för vården beaktas.

Om de förväntade kostnaderna för vården är betydande ska den som är i behov av icke-brådskande vård innan vården inleds be Statskontoret om ett förhandsavgörande om huruvida kostnaderna är ersättningsbara.

21 a §

Vård som ges i Finland

För vård som utan särskilda skäl ges i Finland ersätts ett belopp som den som är berättigad till ersättning enligt lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992) högst hade varit tvungen att betala för motsvarande vård inom den offentliga hälso- och sjukvården.

*Denna lag träder i kraft den 20 .
På ersättningsärenden som blivit anhängiga före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.*

Utrikesministeriets förordning

om upphävande av 6 a kap. och 18 a § i utrikesministeriets förordning om ersättningar inom utrikesrepresentationen

I enlighet med utrikesministeriets beslut föreskrivs:

1 §
Genom denna förordning upphävs 6 a kap. och 16 a § i utrikesministeriets förordning om ersättningar inom utrikesrepresentationen (1048/2010), sådana de lyder i förordning 1020/2014.

2 §
Denna förordning träder i kraft den 20 .